

महालेखापरीक्षकको
वार्षिक प्रतिवेदन
२०७९
मालिकार्जुन गाउँपालिका
दार्चुला

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
काठमाडौं, नेपाल

दूरदृष्टि (Vision)

जवाफदेहिता, पारदर्शिता र निष्ठा प्रवर्द्धन गर्ने विश्वसनीय संस्था हुने ।

(Be Credible Institution in Promoting Accountability, Transparency and Integrity)

गन्तव्य (Mission)

राष्ट्रलाई स्वतन्त्र एवं गुणस्तरीय लेखापरीक्षण सेवा प्रदान गर्ने ।

(Provide Independent and Quality Audit Service to the Nation)

मूल्य मान्यता (Core Values)

निष्ठा	(Integrity)
स्वतन्त्रता	(Independence)
व्यावसायिकता	(Professionalism)
पारदर्शिता	(Transparency)
जवाफदेहिता	(Accountability)

महालेखापरीक्षकको भनाइ

नेपालको संविधानको धारा २४१ मा संघ, प्रदेश र स्थानीय तहका सबै सरकारी कार्यालयको लेखा कानूनबमोजिम नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता, प्रभावकारिता र औचित्य समेतको विचार गरी महालेखापरीक्षकबाट लेखापरीक्षण हुने व्यवस्था छ । लेखापरीक्षण ऐन, २०७५ को दफा २०(२) मा महालेखापरीक्षकले प्रत्येक स्थानीय तहको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी अलग अलग प्रतिवेदन जारी गर्न सक्ने व्यवस्था छ । सोही व्यवस्था बमोजिम स्थानीय तहको २०७७/७८ को आर्थिक कारोबारको लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी यो प्रतिवेदन जारी गरिएको छ ।

स्थानीय तहको लेखापरीक्षण नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन, सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, वित्तीय लेखापरीक्षण मार्गदर्शन, स्थानीय तह लेखापरीक्षण निर्देशिका, महालेखापरीक्षकको वार्षिक लेखापरीक्षण योजना र स्थानीय तहसँग सम्बन्धित ऐन, नियमको आधारमा सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षणको प्रमुख उद्देश्यहरूमा वित्तीय विवरणको शुद्धता, प्रचलित कानूनको पालना, बजेट तथा योजना तर्जुमा एवं कार्यक्रम कार्यान्वयन, खरिद व्यवस्थापन, सार्वजनिक सम्पत्तिको संरक्षण र उपयोग, जिम्मेवारी, जवाफदेहिता एवं पारदर्शिता र सेवा प्रवाहको अवस्था मूल्याङ्कन गर्नु रहेको छ । त्यसैगरी स्रोत साधनको प्राप्ति र परिचालन सम्बन्धमा नियमितता, मितव्ययिता, कार्यदक्षता र प्रभावकारिता भए नभएको विश्लेषण गरी वित्तीय व्यवस्थापनमा सुधारका लागि सुझाव प्रदान गरी सुशासन प्रवर्द्धनमा टेवा पुऱ्याउनु लेखापरीक्षणको उद्देश्य रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को लेखापरीक्षण सम्पन्न भएपश्चात जारी गरिएको प्रारम्भिक प्रतिवेदन उपर प्राप्त प्रतिक्रियाका विषयहरू मिलान गरी कायम रहेका व्यहोरा समावेश गरेर रायसहितको अन्तिम प्रतिवेदन पठाइएको छ ।

लेखापरीक्षणबाट देखिएका व्यहोराहरू मूलतः आन्तरिक आय र राजस्व बाँडफाँटको प्रक्षेपण यथार्थपरक नरहेको, आन्तरिक आय स्रोत व्यवस्थापनमा स्पष्ट कानूनी व्यवस्था नभएको, आय सङ्कलन न्यून रहेको, पर्याप्त आधार बेगर राजस्व छुट दिएको, बक्यौता असुलीमा प्रभावकारिता नआएको, बजेट अनुशासन कमजोर रहेको, अबण्डा बजेट राखेको, खर्च पश्चात बजेट तथा कार्यक्रम संशोधन गरी अनुमोदन गर्ने गरेको, वर्षान्तमा बढी खर्च गरेको, खरिद कानून विपरित खरिद गरेको, अत्यधिक प्रशासनिक खर्च गरेको, बचत अनुदान फिर्ता नगरेको, अनुत्पादक तथा वितरणमुखी खर्चको बाहुल्यता रहेको लगायत छन् । त्यसैगरी विकास निर्माणतर्फ योजना प्राथमिकीकरण नगरेको, साना तथा टुक्रे आयोजनाको छनौट गरेको, लागत अनुमान तथा आयोजना तयारीमा अत्यधिक रूपमा परामर्शदातामाथि निर्भर रहेको, जटिल प्रकृतिका कार्यहरू समेत उपभोक्ता समितिबाट गराएको, जनसहभागिता नजुटेको, दिगो विकासका लक्ष्य अनुरूप योजना र कार्यक्रम तर्जुमा नगरेको, दीर्घकालीन विकासको खाका तर्जुमा नभएको जस्ता समस्या रहेका छन् ।

स्थानीय तहको आन्तरिक व्यवस्थापनतर्फ आवश्यक अनुभवी र दक्ष जनशक्तिको कमी रहेको, कर्मचारी नियुक्ति तथा बढुवामा प्रदेश लोकसेवा आयोगको परामर्श नलिएको, सेवा प्रवाहमा अपेक्षित सुधार हुन नसकेको, स्रोत, साधन र सम्पत्तिको दुरुस्त अभिलेख नरहेको, सञ्चालित योजना, कार्यक्रम, सेवा प्रवाहको यथार्थ रूपले अभिलेख नराखेको, अधिकांशको बैक हिसाब नभडेको, लेखाङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन प्रणाली र आन्तरिक नियन्त्रण कमजोर रहनुका साथै आन्तरिक लेखापरीक्षण भरपदो र प्रभावकारी नभएको पाइएको छ । स्थानीय तहमा महालेखापरीक्षकको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल र बेरुजु फर्स्यौट सम्बन्धी स्पष्ट कार्यविधि तर्जुमा भएको देखिएन । लेखापरीक्षणबाट औल्याएका व्यहोराहरू सुधार गरी गत विगतका बेरुजु उपर आवश्यक कारवाही गरी वित्तीय अनुशासन हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्दछ ।

समय र जनशक्तिको सीमितताको बावजुद यथासम्भव स्थानीय तहको कार्यस्थलमा नै उपस्थित भई लेखापरीक्षण गरिएको र लेखापरीक्षणको क्रममा लेखापरीक्षण टोलीले स्थानीय तहका प्रमुख सहितका पदाधिकारीहरूसँग छलफल समेत गरिएको थियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भएका व्यहोराको कार्यान्वयनबाट स्थानीय तहको वित्तीय व्यवस्थापन, विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा सुधार हुने अपेक्षा गरेको छु । स्थानीय तहको लेखापरीक्षणमा सहयोग पुऱ्याउने स्थानीय तहका सबै पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू र लेखापरीक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीमा संलग्न यस कार्यालयका कर्मचारीहरू सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

(टंकमणि शर्मा, दंगाल)
महालेखापरीक्षक

महालेखापरीक्षकको कार्यालय
Office of the Auditor General
अनामकोठी, काठमाडौं, नेपाल
Anamkothi, Kathmandu, Nepal
प्रदेश लेखापरीक्षण समन्वय दिशनालय
(सुदूरपश्चिम प्रदेश)
२०१६

पत्र संख्या: २०७८/७९
च.नं.३९३

मिति: २०७९/०३/१९

विषय: लेखापरीक्षण प्रतिवेदन ।

श्री अध्यक्षज्यू,
मालिकार्जुन गाउँपालिका, गाउँकार्यपालिकाको कार्यालय,
दार्चुला ।

कैफियत सहितको राय

हामीले मालिकार्जुन गाउँपालिकाको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरण तथा लेखा टिप्पणीहरूको लेखापरीक्षण गरेका छौं ।

हाम्रो रायमा, यस प्रतिवेदनको कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार खण्डमा उल्लेख भएका विषयले पार्ने असर बाहेक पेश भएको २०७८ आषाढ ३१ मा समाप्त भएको आर्थिक वर्ष २०७७/७८ को वित्तीय विवरण र त्यससँग सम्बन्धित अन्य विवरणले स्थानीय तहसँग सम्बन्धित प्रचलित कानूनबमोजिम सारभूत रूपमा सही तथा यथार्थ अवस्था चित्रण गर्दछ ।

कैफियत सहितको राय व्यक्त गर्ने आधार

- लेखापरीक्षणबाट रु.५ करोड ३ लाख २५ हजार बेरुजु देखिएको छ। सोमध्ये मिति २०७८/१२/१९ र २०७९/०१/१९ मा प्राप्त प्रतिक्रियाबाट रु.३३ लाख ३० हजार फर्स्यौट भई असुल गर्नुपर्ने रु.१८ लाख ३२ हजार, प्रमाण कागजात पेश गर्नुपर्ने रु.१ करोड १२ लाख ४२ हजार, नियमित गर्नुपर्ने रु.३ करोड ३० लाख ७१ हजार र पेशकी रु.८ लाख ५० हजार बाँकी बेरुजु रहेको छ । पालिकाको गत वर्षसम्म रु.१८ करोड ७४ लाख ६१ हजार बेरुजु बाँकी रहेकोमा यस वर्ष समायोजन र सम्परीक्षणबाट फर्छ्यौट एवं यो वर्ष कायम भएको बेरुजु समेत हालसम्मको अद्यावधिक बेरुजु रु.२३ करोड ४४ लाख ५६ हजार रहेको छ । यस पालिकाको बेरुजु वर्गीकरण र अद्यावधिक बेरुजु स्थिति यसैसाथ संलग्न छ ।
- पालिकाको लेखापरीक्षणबाट स्रोत र साधनको प्राप्ति प्रक्षेपण यथार्थपरक नभएको, कर्मचारीको दरबन्दीअनुसार पदपूर्ति नभएका कारण विकास निर्माण र सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता नआएको, अनुदानको पर्याप्त अनुगमन नभएको, आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली कमजोर रहेको लगायतका व्यहोरा लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा औल्याइएको छ। कार्यालयबाट सम्प्रेषित लेखापरीक्षणको प्रारम्भिक प्रतिवेदन यसको अङ्कको रूपमा रहेको छ ।
- आम्दानी तथा खर्चको सेस्ता नगदमा आधारित लेखा प्रणाली अवलम्बन गरेकोले पालिकाको पेशकी बाहेक सम्पत्ति तथा दायित्व यकिन हुने कुनै जानकारी खुलाएको छैन ।

हाम्रो लेखापरीक्षण कार्य नेपालको संविधान, लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गरिएको छ । वित्तीय विवरण तयार गर्ने स्थानीय तहसँग हामी स्वतन्त्र छौं। त्यसैगरी स्वीकृत आचारसंहिताको पालना गरी कार्यसम्पादन गरेका छौं। लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त गरेका लेखापरीक्षण प्रमाणहरू हाम्रो राय व्यक्त गर्ने आधारका लागि पर्याप्त र उपयुक्त छन् भन्ने कुरामा कार्यालय विश्वस्त छ।

वित्तीय विवरण उपर व्यवस्थापन र लेखाउत्तरदायी अधिकृतको जिम्मेवारी

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ तथा अन्य प्रचलित कानून बमोजिम सही र यथार्थ हुने गरी वित्तीय विवरण तयार गर्ने तथा जालसाजी वा अन्य गल्तीका कारण वित्तीय विवरण सारभूतरूपमा गलत आँकडा रहित स्वरूपमा बन्ने गरी आवश्यक आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली लागू गर्ने जिम्मेवारी पालिका व्यवस्थापनमा रहेको छ। गाउँ कार्यपालिका, अध्यक्ष र प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पालिकाको वित्तीय प्रतिवेदन प्रक्रियाको अनुगमनका लागि जिम्मेवार रहेका छन्।

वित्तीय विवरणको लेखापरीक्षण उपर लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी

वित्तीय प्रतिवेदन समग्रमा जालसाजी वा अन्य गल्ती समेतका कारण सारभूत रूपमा गलत आँकडा रहित होस् भनी उचित आश्रस्तता प्राप्त गरी रायसहितको लेखापरीक्षण प्रतिवेदन जारी गर्नु लेखापरीक्षणको उद्देश्य हो। लेखापरीक्षणमा उचित आश्रस्तताले सामान्य स्तरको आश्रस्ततासम्म प्रदान गरेको हुन्छ, तर लेखापरीक्षण ऐन तथा महालेखापरीक्षकको कार्यालयले अवलम्बन गरेका नेपाल सरकारी लेखापरीक्षण मानदण्ड, मार्गदर्शन तथा लेखापरीक्षणसँग सम्बन्धित अन्य प्रचलित कानूनबमोजिम गर्ने लेखापरीक्षण सम्पादन भएकै अवस्थामा पनि सबै प्रकारका जालसाजीजन्य वा अन्य गल्ती पत्ता लगाउन सक्ने निश्चितता भने हुँदैन। वित्तीय विवरणका उपयोगकर्ताले सामान्यतया गर्ने आर्थिक निर्णयमा नै फरक पार्न सक्ने अवस्था देखिएका एउटै वा समग्रतामा हुने विशेष वा जालसाजीजन्य वा अन्य गल्तीलाई सारभूतरूपमा गलत आँकडा मानिएको छ।

(तारा प्रसाद पाण्डे)
नायब महालेखापरीक्षक

मालिकार्जुन गाउँपालिका, दार्चुला

बेरुजु बर्गिकरण (बिनियोजन, राजस्व, धरौटी र अन्य कारोबार)

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

प्रारम्भिक बेरुजु			प्रतिक्रियाबाट फर्स्यौट			बाँकी बेरुजु			बेरुजु						
दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	दफा संख्या		रकम	असुल गर्नुपर्ने	नियमित गर्नुपर्ने				पेस्की	
संस्थागत	तराती		संस्थागत	तराती		संस्थागत	तराती			अनियमित भएको	प्रमाण कागजात पेश नभएको	राजस्व लगत जिम्मेवारी नसारेको	सोधभर्ना नलिएको		जम्मा
३९	३०	५०३२५		६	३३३०	३९	२४	४६९९५	१८३२	३३०७१	११२४२			४६९४५	८५०

अघावधिक बेरुजु स्थिति

२०७७।७८

(रु. हजारमा)

गत वर्ष सम्मको बाँकी	समायोजन	यो वर्षको फर्स्यौट	बाँकी बेरुजु	यो वर्ष सम्परीक्षणबाट कायम बेरुजु	यो वर्षको बेरुजु	कुल बेरुजु बाँकी
१८७४६१			१८७४६१		४६९९५	२३४४५६

आर्थिक कारोबारको स्थिति

आर्थिक बर्ष: २०७७/७८

कार्यालय र स्थान : मालिकार्जुन गाउँपालिका, दार्चुला , मालिकार्जुन गाउँपालिका , दार्चुला

पद	नाम	कार्यकाल सुरु मिति	कार्यकाल समाप्त मिति
कार्यालय प्रमुख	सुरज प्रसाद जोशी	२०७८-९-२१	हाल सम्म कार्यरत
कार्यालय प्रमुख	गुण राज ओझा	२०७८-३-२८	
कार्यालय प्रमुख	जय सिंह धामी	२०७७-१०-२८	
कार्यालय प्रमुख	गुण राज ओझा	२०७७-७-१७	
कार्यालय प्रमुख	तारा दत्त भट्ट	२०७७-६-८	
कार्यालय प्रमुख	जय सिंह धामी	२०७७-४-१	
लेखा प्रमुख	पुस्कर सिंह बिष्ट	२०७८-२-१	
लेखा प्रमुख	प्रेम सिंह खत्री	२०७७-४-१	
बेरुजु रकम			४६,९९४,८६०

स्थानीय तह :

गत बर्षको जिम्मेवारी		७,८९,१३,०६१.८९	
आम्दानी		खर्च	
संघीय सरकारबाट अनुदान	३६,४७,३३,३५०	चालु खर्च	३९,८६,९८,२५८
प्रदेश सरकारबाट अनुदान	३,३५,४३,०००	पूँजीगत खर्च	९,४४,८८,८४५.५८
राजश्व बाँडफाँट	४,९२,६५,९९९.९९	वित्तीय/अन्य व्यवस्था	८,७३,९३,७९३.४२
आन्तरिक आय	९२,३२,००९.२४		
अन्य आय	६,९०,०२,७३८		
कुल आय	५०,९७,७७,०८९.२३	कुल खर्च	५०,०५,००,८९७
बाँकी मौज्दात			८,८९,८९,३३४.९२

क्रम	भौचर नम्बर	भौचर मिति	बिषय	बेरुजु रकम
१			<p>परिचय, लेखापरीक्षण र एकीकृत वित्तिय विवरण</p> <p>परिचय</p> <p>स्थानीय नेतृत्वको विकास गर्दै स्थानीय शासन पद्धतिलाई सुदृढ गरी स्थानीय तहमा विधायिकी, कार्यकारीणी र न्यायिक अभ्यासलाई संस्थागत गर्न स्थानीय सरकारको संचालन गर्ने उद्देश्यले यस मालिकार्जुन गाँउपालिकाको स्थापना भएको हो । स्थानीय सरकारले संचालन गर्ने कार्यमा सहकारिता, सह-अस्तित्व र समन्वयलाई प्रवर्द्धन गर्नु र स्थानीय सरकारका काममा जनसहभागिता, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता सुनिश्चित गरी नागरिकलाई गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्नु यस पालिकाको उद्देश्य रहेको छ । यस मालिकार्जुन गाँउपालिका अन्तर्गत ८ वडा, ४५ सभा सदस्य, १००.८२ बर्ग किलोमिटर क्षेत्रफल तथा २० हजार १३३ जनसंख्या रहेको छ ।</p> <p>लेखापरीक्षण</p> <p>लेखापरिक्षणमा पेश भएको श्रेस्ता तथा आर्थिक कारोबारहरुको जोखिम विश्लेषण, लेखापरिक्षण नीति, मापदण्ड, व्यवस्थापन प्रतिनिधित्व पत्र, लेखापरिक्षण मार्गदर्शन, व्यवसायिक लेखापरिक्षणका असल अभ्यासको आधारमा तयार गरीएको स्वीकृत लेखापरिक्षण योजना, कार्यक्रम र लेखापरिक्षणको विधि अनुसार लेखापरिक्षण सम्पन्न गरिएको छ । लेखापरीक्षकको जिम्मेवारी लेखापरीक्षणको निष्कर्ष सहित प्रतिवेदन जारी गर्नु हो भने आर्थिक कारोबार र वित्तिय विवरणको शुद्धताको जिम्मेवारी व्यवस्थापन पक्षको रहेको छ । उक्त आधारमा लेखापरीक्षण सम्पन्न गरी देखिएका व्यहोराहरु उपर मिति २०७८।६।१६ मा व्यवस्थापनसँग छलफल गरी कायम भएका व्यहोराहरु निम्न अनुसार छन् :</p> <p>एकीकृत वित्तिय विवरण</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा ४ मा स्थानीय तहले आफ्नो कार्य क्षेत्र भित्रका कार्यलाई नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त भएको अनुदान, राजश्व बाँडफाँड अन्तर्गत प्राप्त रकम, आन्तरिक आय, ऋण तथा अनुदान र वित्तियको विवरण देखिने गरी एकीकृत वित्तिय विवरण तयार गरी सम्बन्धीत प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालय र कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय पठाउनु पर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले एकीकृत वित्तिय विवरण तयार गरी पठाएको देखिएन । वित्तिय विवरण तयार गरी समयमा सम्बन्धित निकायमा नपठाउदा सम्पूर्ण आर्थिक कारोवार देखिने यथार्थ विवरण देखिदैन । तोकिएको समयमा एकीकृत वित्तिय विवरण तयार गरी सम्बन्धित निकायमा समयमा पठाउनु पर्दछ ।</p>	
२			<p>वित्तीय विवरण</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को नियम ७२(२) मा नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिमको आय र व्ययको वर्गीकरण तथा खर्च शीर्षक सम्बन्धी व्यवस्था अवलम्बन गर्नुपर्ने तथा नियम ७६ (२) मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भए बमोजिमको ढाँचामा लेखा राख्नुपर्ने व्यवस्था गरेकोमा यस पालिकाले २०७६।२।१९ मा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको NEPSAS based ढाँचामा लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन गर्नु पर्दछ । पालिकाले उपलब्ध गराएको वित्तीय विवरण NEPSAS based ढाँचामा तयार गरेको देखिएन । तोके बमोजिमका वित्तीय विवरणहरु तथा खाताहरु अद्यावधिक गरी आय र व्ययको वास्तविक स्थिति देखिने गरी लेखांकन गर्नुपर्दछ ।</p>	

३	<p>बैंक हिसाब मिलान नगरेको</p> <p>स्थानीय तह सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७६(२) बमोजिम स्थानीय तहले आफ्नो कारोबारको लेखा महालेखा नियन्त्रक कार्यालयको सिफारिशमा महालेखापरीक्षकबाट स्वीकृत भएको ढाँचामा राख्नुपर्ने उल्लेख छ । सो बमोजिम मासिक रुपमा स्नेस्ता र बैंक खाताको हिसाब मिलान विवरण तयार गर्नुपर्नेमा स्थानीय तहले सञ्चालन गरेको देहायबमोजिमको खाताको बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार नगरेको कारण निम्नानुसार फरक पर्न गएकोले बैंक हिसाब मिलान विवरण तयार गरी यकिन गनुपर्ने रु.</p> <table border="1" data-bbox="730 316 1637 818"> <thead> <tr> <th>सि.नं.</th> <th>खाताको नाम</th> <th>श्रेस्ता अनुसार बाँकी</th> <th>बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1.</td> <td>स्थानीय सञ्चित कोष खाता</td> <td>88139334.12</td> <td>38006929.66</td> </tr> <tr> <td>2.</td> <td>धरोटी खाता</td> <td>50000.00</td> <td>1245857.00</td> </tr> <tr> <td>3.</td> <td>कोभिड कोष खाता</td> <td></td> <td>2310337.00</td> </tr> <tr> <td>4.</td> <td>चालु खर्च खाता</td> <td></td> <td>3073257.06</td> </tr> <tr> <td>5.</td> <td>पूँजिगत खर्च खाता</td> <td></td> <td>46388993.63</td> </tr> </tbody> </table>	सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी	1.	स्थानीय सञ्चित कोष खाता	88139334.12	38006929.66	2.	धरोटी खाता	50000.00	1245857.00	3.	कोभिड कोष खाता		2310337.00	4.	चालु खर्च खाता		3073257.06	5.	पूँजिगत खर्च खाता		46388993.63	
सि.नं.	खाताको नाम	श्रेस्ता अनुसार बाँकी	बैंक स्टेटमेण्ट अनुसार बाँकी																							
1.	स्थानीय सञ्चित कोष खाता	88139334.12	38006929.66																							
2.	धरोटी खाता	50000.00	1245857.00																							
3.	कोभिड कोष खाता		2310337.00																							
4.	चालु खर्च खाता		3073257.06																							
5.	पूँजिगत खर्च खाता		46388993.63																							
४	<p>खर्च खाताको मौज्जात रकम</p> <p>स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ७५ मा एक आर्थिक वर्षमा खर्च हुन नसकी बाँकी रहेको रकम आर्थिक वर्षको अन्त्यमा गाँउपालिका सञ्चित कोषमा जम्मा गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्म खर्च नभइ चालु खर्च खातामा बाँकी रहेको रु. ३०७३२५७/०६ र पूँजिगत खर्च खातामा बाकी रहेको रु. १३७७४४/- समेत रु. ३२११००१/०६ आर्थिक वर्षको अन्त्यमा सञ्चित कोष फिर्ता नगरी समयमा खाता बन्द गरी सञ्चित कोष दाखिला भएको देखिन्छ । समयमा खाता बन्द गरी मौज्जात रकम सञ्चित कोष दाखिला नहुदा लेखा अधावधिक नहुने देखिन्छ र तोकिएको समयमा कारोवारका खाता बन्द गरी खर्च नभई बाँकी रहेको मौज्जाता रकम वर्षान्तमा सञ्चित कोष दाखिला हुनु पर्दछ ।</p>																									
५	<p>शशर्त अनुदान मौज्जात बाँकी</p> <p>आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ बमोजिम शशर्त अनुदानको रकम खर्च नभइ बाँकी रहेको रकम वर्षान्तमा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय फिर्ता गर्नुपर्ने वयस्था छ । शशर्त अनुदान वापत निकासा भएको रकम मध्ये खर्च नभइ बाँकी रहेको रकम रु. २६४४०९७५/४२ वर्षान्तमा फिर्ता नगरी पछिल्लो आर्थिक वर्ष २०७८।०४।०७ मा</p>																									

फिर्ता गरेकोले समयमा फिर्ता गरेको देखिएन । नियमानुसार वर्षान्तमा मौज्जात बाँकी रकम फिर्ता नहुदा लेखा यथार्थ नहुने देखिन्छ । निकासी प्राप्त रकम मध्ये खर्च नभइ बाँकी रहेको रकम वर्षान्तमा फिर्ता हुनु पर्दछ ।

६

आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को दफा ७८ बमोजिम आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरि लागु गर्नुपर्नेमा लागु गरेको पाईएन। यस सम्बन्धमा देखिएका अन्य व्यहोराहरु तपशिल बमोजिम रहेका छन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ अनुसार आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभुत तथ्यांक संकलन, अभिलेखांकन र व्यवस्थापन गर्नुपर्ने सो गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा गाउपालिका तथा नगरपालिकाले आफ्नो अधिकारक्षेत्रभित्रका विषयमा स्थानीयस्तरको विकासका लागि आवधिक, वार्षिक, रणनीतिगत विषय क्षेत्रगत मध्यकालीन तथा दीर्घकालीन विकास योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ को दफा ६५, ६६ र ६७ मा क्रमशः स्थानीय राजश्व परामर्श समिति, स्रोत अनुमान र बजेट सीमा निर्धारण समिति र बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति रहने व्यवस्था गरेकोमा पालिकाले उक्त समिति गठन गरेको पाईएन ।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १३ बमोजिम आर्थिक वर्ष शुरु हुनुभन्दा पन्ध्र दिन अगाबै पालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको निर्माण सामग्री मूल्य, ज्याला, भाडा तथा अन्य महशुलको स्थानीय न्युनतम दररेट तोक्नु पर्नेमा तोकेको पाईएन।
- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४

(2) अनुसार सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाई लागु गर्न सक्ने व्यवस्था भएकोमा सार्वजनिक खरिद नियमावली बनाएको पाईएन ।

- स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरुले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाउनुपर्नेमा यस पालिकाले हालसम्म ३ ऐन, १ नियमावली, ४५ कार्यविधि समेत ४९ कानुन एवं कार्यविधि निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।
- अन्तर सरकारी वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७४ को दफा १७ बमोजिम मध्यकालीन खर्च संरचना तयार गर्नुपर्नेमा पालिकाले सो बमोजिम मध्यकालीन खर्चको संरचना तयार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ र ८ मा खरिदको गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेमा तयार गरेको पाईएन ।
- सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ अनुसार यस वर्ष कार्यसम्पन्न भएका आयोजना तथा कार्यक्रमहरु उपभोक्ता समितिलाई हस्तान्तरण गर्नुपर्नेमा गरेको पाईएन ।
- संस्था दर्ता ऐन, २०३४ दफा ३ पालिकाबाट संचालन भएका विभिन्न योजना निर्माण कार्य गर्न सम्झौता गठन गरेका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार मान्यता प्राप्त हुने गरी दर्ता गरेको पाइएन ।
- मुख्य अभिवृद्धि कर नियमावली, २०५३ को नियम ६ क मा ठेक्का सम्झौता र कर भुक्तानीको जानाकारी सम्बन्धित आन्तरिक राजस्व कार्यालयलाई नदिई आर्थिक वर्षको अन्तमा मात्र दिएको तथा इ टीडिएस गरेको पाइएन।

- निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ५क बमोजिम कर्मचारीहरूको कार्य विवरण बनाई लागू गरेको पाईएन ।
  - निजामती सेवा ऐन, २०४९ को दफा ७ख२ बमोजिम तलवि प्रतिवेदन पारित गराएर मात्र तलव भत्ता भुक्तानी गर्नुपर्नेमा कार्यालयले तलवी प्रतिवेदन पारित नगरी वर्षभरीमा तलब खर्च लेखेको पाईयो ।
  - पालिकाले २०७७।७८ को अवधिमा भएको आफ्नो आर्थिक कारोवारको अनुसुची २११ बमोजिम ढाँचामा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरेको पाईएन ।
  - पालिकाले कार्यक्रमगत तथा योजनागत खाता राखेको पाईएन । साथै पालिकाबाट यस वर्ष संचालित कार्यक्रम तथा योजनाको कार्यान्वयन र सेवा प्रवाह समेतको वार्षिक कार्यक्रम अनुसारको प्रगति तयार गरेको पाईएन ।
  - राजस्व संकलन सम्बन्धमा सुचना प्रविधिको प्रयोग गरी सबै कारोबार बैकिङ्ग प्रणाली मार्फत गर्ने गरेको देखिएन ।
  - स्थानिय तहले आफ्नो क्षेत्रमा कार्यान्वयन हुने आयोजनाको बिश्लेषण गरी सम्भाव्य आयोजनाको बैंक खडा गरेको देखिएन ।
  - दिगो बिकास योजना (२०१५-३०) लाई कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा लक्ष्यलाई आन्तरिकीकरण गर्ने र मध्यकालिन लक्ष्यहरू तोकि मुल्याङ्कन गर्ने कार्य भएको देखिएन ।
  - पालिकाले जिन्सी सामानको एकीकृत विवरण तथा सहायक जिन्सी खाता अध्यावधिक नगरी वडा कार्यालय तथा विभिन्न संघ संस्थालाई वितरण गरेको पाईयो ।
  - वडा कार्यालयमा रहेका जिन्सी सामान सहितको अभिलेख देखिने गरी पालिकाको मूल जिन्सी खाता अध्यावधिक गरेको पाईएन ।
  - जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदनमा उल्लेख भए अनुसार विभिन्न मालसामान मर्मत तथा लिलाम गर्नु पर्नेमा गरेको पाईएन ।
  - कुनै रकमको भुक्तानी दिँदा रित पुगेको वा नपुगेको जाँच गरी रसिद विल भर्पाइहरूमा सिलसिलेवार नम्वर राखि कार्यालय प्रमुखले तोकिएको कर्मचारीले भुक्तानी भएको जनाउने छाप समेत लगाई दस्तखत गरी प्रमाणित गर्नुपर्नेमा सो अनुसार गरेको पाईएन ।
  - ठेक्काहरूको विस्तृत विवरण देखिने गरी ठेक्का अभिलेख खाता र कन्टिन्जेन्सी खाता राखेको पाईएन ।
  - स्थानीय तहले निर्माण व्यवसायी तथा उपभोक्ता समिति मार्फत कार्य गराएकोमा निर्माण कार्यमा प्रयोग हुने सामानको गुणस्तर परीक्षण गरेको पाईएन ।
  - पालिकाले आयोजना।कार्यक्रम छनौट गर्दा उपभोक्ता समितिको तर्फबाट नगद लागत सहभागिता जुट्ने आयोजनालाई प्राथमिकता दिनुपर्ने,मासो नगरेको र लागत सहभागिता सहितका लागत अनुमान तयार गरेको देखिएन ।
  - सञ्चालित योजनाको सूचना पाटीमा आय-व्यय, अपेक्षित र वास्तविक लाभका साथै उपभोक्ताको योगदान र कार्यसम्पादन लगायतका विषयमा स्पष्ट गरी सरोकारवाला सहितको सार्वजनिक सुनुवाई र सार्वजनिक परीक्षणलाई अनिवार्य गर्नु गराउनु पर्नेमा अधिकांशतः पालना भएको पाईएन ।
  - वातावरणको संरक्षणको एकिकृत दिर्घकालीन योजना तयार गरेको पाईएन । शहरीकरण भैरहेका स्थानलाई मध्यनजर राख्दै फोहोरमैला ब्यबस्थापन स्थल पहिचान एवं कार्ययोजना तयार गरेको पाईएन ।
- तसर्थ पालिकाले आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई तोकिए बमोजिम प्रभावकारी र विश्वशनीय बनाइ सेवा प्रवाह सुदृढ बनाउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्ने देखिन्छ ।

७

जिन्सी लागत

		<p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा कार्यालय प्रमुखले आफ्नो कार्यालयमा रहेको र खरिद गरी वा अन्य कुनै प्रकारबाट प्राप्त जिन्सी मालसामानको आम्दानी बाँधी लगत अद्यावधिक गर्नु गराउनु पर्ने व्यवस्था छ । यस पालिकाले वडा कार्यालयहरूलाई पेशकी दिई खरिद गरिएका जिन्सी मालसामानको वडा कार्यालयमा छुट्टै जिन्सी खाता राख्ने गरेको र पालिकाले मुल खातामा आम्दानी बाँध्ने नगरेको कारणले जिन्सी लगत अद्यावधिक भएको देखिएन । पालिकाले आफ्नो र अन्तरगत वडा तथा शाखाहरूमा रहेका जिन्सी मालसामानहरू गाँउपालिकाको मूल अभिलेखमा आम्दानी बाँधी जिन्सी लगत अद्यावधिक हुनु पर्दछ ।</p>
८		<p>राजश्व लेखा अद्यावधिक नभएको</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७६ को नियम ५९ मा राजस्वको आम्दानी गर्दा आम्दानी दाखिला गरी गश्वारा भौचर तयार गरी दोहरो लेखा प्रणालीको सिद्धान्त अनुसार राजश्व लेखा अद्यावधिक हुनुपर्ने व्यवस्था छ । गाउँपालिकाले आन्तरिक राजश्व वापत एकीकृत वित्तीय विवरणमा रु १२,३२,००९/२४ आम्दानी देखाएको रकमको गोश्वारा भौचर लगायत म.ले.प.फारामहरू दैनिक आम्दानी रिपोर्ट, दैनिक दाखिला, मास्केवारी एवं स्रोतगत राजस्व आम्दानी देखिने गरी अभिलेख राखेको देखिएन । राजश्व आम्दानीमा प्रयोग हुने फारमहरू प्रयोग नगरी एकमुष्ट राजश्व आम्दानी देखाउदा वित्तीय विवरणमा देखाएको आम्दानीको यथार्थता एकीन गर्न सकिदैन । राजश्व आम्दानी प्रयोग हुने सम्पूर्ण म.ले.प.फारमहरू प्रयोग गरी राजश्व आम्दानीको अभिलेख अद्यावधिक हुनु पर्दछ ।</p>
९		<p>प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८४ मा गाउँपालिकाको प्रशासकीय प्रमुखको रूपमा काम गर्न एक प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत रहने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ मा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत पुरै आर्थिक वर्ष रिक्त रही निमित्तबाट प्रशासकीय प्रमुखको काम भई रहेकोले प्रशासनिक कार्य निमित्त प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतबाट नियमित सञ्चालन हुन सकेको देखिदैन । प्रशासनिक कार्य लाई व्यवस्थित गर्न प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत नियमित रूपमा कार्यालयमा रही प्रशासनिक काम सञ्चालन गर्ने व्यवस्था गरी निमित्तबाट प्रशासनिक कार्य सञ्चालन गर्ने कार्यमा नियन्त्रण हुनुपर्दछ ।</p>
१०		<p>बजेट तथा कार्यक्रम</p> <p>लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर छलफल</p> <p>:</p> <p>लेखापरीक्षण ऐन २०७५ को दफा २० मा महालेखापरीक्षकले जारी गरेको अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन स्थानीय तहको प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित स्थानीय तहको सभामा पेश गरी छलफल गर्नु पर्ने र सभा सदस्यहरू मध्येबाट स्थानीय तहको कानून बमोजिम लेखा समिति गठन गरी प्रतिवेदनमा उल्लेखित व्यहोराहरूमा दफावार छलफल गर्नु पर्दछ । यो वर्ष पालिकाले अन्तिम लेखापरीक्षण प्रतिवेदन सभामा छलफल नगरी कार्यपालिकाको बैठकमा पेश सम्म गरेको देखियो । लेखापरीक्षण प्रतिवेदन उपर दफावार छलफल तथा निर्णय गरेको देखिएन । कानून बमोजिम सभामा दफावार छलफल तथा सो उपर आवश्यक निर्णय गरी कानूनको पालना तथा स्थानीय तहको व्यवस्थाकीय व्यवहारलाई संस्थागत गर्नु पर्दछ ।</p>
११		<p>न्यायिक समिति</p>

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ४६ देखि ५३ सम्म न्यायिक अधिकार क्षेत्र तथा न्याय सम्पादन प्रक्रियाको व्यवस्था गरेको छ । समितिमा परेको उजुरीमध्ये मेलमिलाप प्रकृतिका आधारमा विवाद दर्ता भएको ३ महिनाभित्र टुङ्गो लगाउने व्यवस्था छ । तर लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार गतबर्ष फछर्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउन बाँकी ७ र यो बर्ष थप भएको १० गरी कूल १७ विवाद दर्ता भएकोमा कुनैपन फछर्यौट नभई १७ बाँकी देखिन्छ । न्याय सम्पादन प्रक्रियालाई ऐनले तोकेको म्यादभित्र फछर्यौट वा कारबाही किनारा गरी टुङ्गो लगाउनु पर्दछ ।

१२

योजना तर्जुमा, बजेट तथा कार्यक्रम

योजना र कार्यान्वयन

:

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितामूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरी प्राथमिकिकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । साथै योजना बनाउँदा मध्यम तथा दीर्घकालीन प्रकृतिका आयोजनाहरूको सूची समेत तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनु पर्ने व्यवस्था छ।कार्यालयले योजना छनौट गर्दा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरूप दीर्घकालीन प्रकृतिका तुला योजना छनौट नगरी सानासाना र टुक्रे योजनामा तुलो मात्रामा बजेट छुट्याएको अवस्था छ।साना तथा टुक्रे योजनामा वजेट विनियोजन गर्दा दीर्घकालीन उपलब्धी नहुँने हुँदा यस्ता कार्यमा नियन्त्रण गरी तुला योजना छनौटलाई प्राथमिकतामा राखिनु पर्दछ । यस वर्ष उपभोक्ता समितिमार्फत भएका कामका योजनाहरू देहायअनुसार छन्:

क्र.सं.	विवरण	योजनासंख्या
१	रु १ लाखभन्दा कमको योजना	३९
२	रु एक लाखएक देखि पाँच लाख सम्मका योजना	४५
३	रु ५ लाखदेखि १० लाख सम्मका योजना	६
४	दश लाख एकदेखि ५० लाख सम्मका योजना	१३
५	५० लाख भन्दा माथीका	१
	जम्मा	१०४

१३

एकमुष्ट बजेट

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७१ मा आगामी आर्थिक वर्षको राजस्व र व्ययको अनुमान कार्यपालिकाबाट स्वीकृत गराई असार १० गते भित्र सभामा पेश गरी पारित गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को योजनागत आय-व्ययको अनुमान नबनाइ एकमुष्ट बजेट रु. ४८,८५,५७,८९०/- २०७७/०३/२५ मा पारित गरेको देखियो । योजनागत बजेट विवरण तयार नहुदा आय-व्ययको यथार्थपरक बजेट निर्माण नहुने देखियो । बजेट बनाउदा योजनागत बजेट बनाइ सभामा पेश गरी पारित गराउनुपर्दछ ।

१४

खर्च व्यवस्थापन

१५

क्षेत्रगत बजेट र खर्च

:

स्थानीय तहको एकीकृत, समानुपातिक र दिगो विकासका क्षेत्रगत रुपमा समानुपातिक बजेट विनियोजन गरी खर्च गर्नुपर्ने हुन्छ । यस पालिकाको २०७७।७८ को क्षेत्रगत बजेट र खर्चको स्थिति देहायअनुसार रहेको देखिन्छ ।

मुख्य क्षेत्र	वार्षिक वजेट	खर्च रकम	कुल खर्च मध्ये प्रतिशत
आर्थिक विकास	41109007.00	37126300.00	8.98
सामाजिक विकास	268192600.00	239230700.00	57.91
पूर्वाधार विकास	59568070.00	47849510.00	11.58
वातावरण तथा विकास	0.00	0.00	0
संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	36458000.00	32155870.00	7.78
कार्यालय संचालन तथा प्रशासनिक	82845910.00	56744660.00	13.74
जम्मा	488173587.00	413107040.00	

उपरोक्त विवरण अनुसार आर्थिक वर्ष २०७७।७८ को कूल खर्च मध्ये सबैभन्दा बढी सामाजिक विकासमा ५७.९१ प्रतिशत र सबै भन्दा घटी संस्थागत विकासमा ७.७८ प्रतिशत खर्च भएको छ । मध्यमकालिन खर्च संरचना तयार गरी दिगो विकासका स्थानीय लक्ष्य, गन्तव्य र सूचकहरु निर्धारण गरी सोही आधारमा बजेट सांकेतिकरण गरी

		स्थानीय आवधिक योजनाका नीति कार्यनव्यन हुने गरी बजेट व्यवस्थापन गर्नु पर्दछ ।	
१६		<p>संगठन तथा कर्मचारी व्यवस्थापन</p> <p>प्रशासकीय संगठन र कर्मचारी व्यवस्थापन</p> <p>:</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ८३ बमोजिम स्थानीय तहको कार्यबोझ, राजस्व क्षमता, खर्चको आकार र स्थानीय आवश्यकता समेतलाई ध्यानमा राखी कर्मचारी समायोजन भएपछि मात्र संगठन तथा व्यवस्थापन सर्वेक्षणका आधारमा स्थानीय तहमा संगठन संरचना कायम हुने व्यवस्था छ । पालिकामा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सहित २९ दरबन्दी स्वीकृत रहेकोमा लेखापरीक्षण अवधि सम्म १३ जना पदपूर्ति भएको देखिन्छ । लेखापरीक्षणको क्रममा प्राप्त विवरण अनुसार कार्य व्यवस्थापनका दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण मानिएका प्रमुन प्रशासकीय अधिकृत, लेखा अधिकृत, इन्जीनियर, जनस्वास्थ्य अधिकृत सहित १६ पदहरू रिक्त रहेका छन् । दरबन्दी बमोजिम जनशक्तिको पूर्णता नहुँदा विषयगत कार्यक्रम सञ्चालन, सेवा प्रवाह तथा पालिकाको समग्र कार्य सम्पादनमा असर परेको स्थिति छ । तसर्थ रिक्त पदहरू यथाशक्य छिटो पूर्ति गरी सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुपर्दछ ।</p>	
१७		<p>स्थानीय तथ्याङ्क अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कन</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ बमोजिम स्थानीयतहले आफ्नो क्षेत्रभित्रको आधारभूत तथ्याङ्क संकलन, अभिलेख र सोको ब्यवस्थापन गर्नुपर्ने तथा आफ्नो क्षेत्रभित्रको शैक्षिक, भौगोलिक अवस्था, प्राकृतिक स्रोत अन्तर्गत खानी, जंगल तथा अन्य स्रोत, पूर्वाधार अन्तर्गत सडक, पुल, खानेपानी लगायतको अभिलेख तथा स्रोत नक्साङ्कनसहितको पालिकाको प्रोफाइल तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले स्थानीय तथ्याङ्क सम्बन्धी नीति, कानून र सोको मापदण्ड बनाएको तथा स्रोत नक्साङ्कन गरेको देखियो । स्थानीय तहका हरेक प्राथमिकीकरणका क्रियाकलाप सञ्चालनमा तथ्याङ्कले महत्वपूर्ण भुमिका खेल्ने हुँदा सोको संकलन र अभिलेख राख्ने कार्यमा पहल हुनु आवश्यक छ । तथ्याङ्कवेगार प्राथमिकतामा राखिएका योजना, बजेट, प्रक्रिया र कार्यान्वयनले उचित सार्थकता नपाउने हुँदा यस तर्फ नगरपालिकाले अभिलेख ब्यवस्थापनमा ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
१८		<p>कर्मचारी प्रोत्साहन भत्ता</p> <p>स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को दफा ८६ (१) बमोजिम स्थानीय सेवा गठन, संचालन व्यवस्थापन, सेवाका शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी आधारभूत सिद्धान्त र मापदण्ड संघीय कानुन बमोजिम हुने, दफा ८६ (२) बमोजिम स्थानीय सेवाको गठन, संचालन तथा व्यवस्थापन सेवाको शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले बनाएको कानुन बमोजिम हुने व्यवस्था छ । स्थानीय तहले कानून नबनाई कार्यपालिकाको २०७५/२/२३ को निर्णय अनुसार यो बर्ष निम्नानुसार दोहोरो जिम्मेवारी निर्वाह गरेको तथा स्रोत व्यक्तिले शिक्षा प्रशासन सम्बन्धि कार्य गरेको भनी प्रोत्साहन भत्ता खर्च गरेको कारण आर्थिक व्ययभार बढ्न गएको रु.</p>	१,२८४,०७२

गो.भौ.नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रकम
119-077/9/2	स्रोत व्यक्ति मोहन सिंह खत्री	180000.00
132-077/9/11	३ जना प्राविधिक र जिन्सी शाखा प्रमुख नर सिंह सामन्त	337060.00
145-077/9/15	अ.स.ई दामोदर सिंह धामी	106440.00
211-077/10/21	जिन्सी शाखा प्रमुख नर सिंह सामन्त	56400.00
229-077/10/23	अ.स.ई दामोदर सिंह धामी	53220.00
597-078/3/30	८ जना कर्मचारी	550952.00
	जम्मा	1284072.00

१९	<p>वडा सचिवको पदपूर्ति</p> <p>पालिका अन्तर्गतका वडा कार्यालयबाट संचालित सेवा प्रवाहमा महत्वपूर्ण भूमिका रहेका वडा सचिवको ८ दरबन्दी भएकोमा २ पदपूर्ति भई ६ रिक्त भएको देखियो । रिक्त पदपूर्ति गर्नेतर्फ कार्यालयको ध्यान जानु पर्दछ ।</p>
२०	<p>सेवा प्रवाहको स्थिति</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन बनाउन तथा सोको अधिनमा रही आवश्यकता अनुसार नियम, निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने ब्यवस्था अनुसार ७ वटा ऐन, २ वटा नियमावली र १७ वटा कार्यविधि स्वीकृत गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ । यस वर्ष पालिकाबाट निम्नअनुसार सेवाप्रवाह गरेको विवरण प्राप्त भएको छ :</p>

विवरण	जम्मा
स्वीकृत घरनक्सा दर्ता पास	
पञ्जिकरणतर्फ	
जन्मदर्ता	८८१
मृत्युदर्ता	९५
बसाईसराई दर्ता	११४
विवाह दर्ता	२०९
सम्बन्धविच्छेद दर्ता	१
पूर्वाधार विकास सडक निर्माण	
कालोपत्रे सडक निर्माण	
कालोपत्रे सडक मर्मत	
ग्राभेल सडक निर्माण	
ग्राभेल सडक मर्मत	

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ अनुसार पालिकाबाट प्रदान गरिने सेवाप्रवाहमध्ये पञ्जिकरण बाहेकका अन्य सेवा सञ्चालनमा सन्तोष जनक देखिएन ।

२१

योजना छनौट र कार्यान्वयन

स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा २४ बमोजिम स्थानीय तहले योजना बनाउँदा सहभागितमूलक, उत्पादनमूलक र प्रतिफल प्राप्त योजना छनौट गरि प्राथमिकीकरण गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । सभाबाट स्वीकृत बार्षिक गाउँ विकास योजना २०७६।७७ को अध्ययन गर्दा पालिकाले स्वीकृत गरी सञ्चालन गरेको अधिकांश योजना न्यून बजेट भएका र लागत प्रभावी हुने किसिमले संचालन गरेको पाइएन । पालिकाले यस वर्ष संचालन गरेका योजना देहाय अनुसार छन् ।

रु १ लाख सम्म	रु १ लाख देखि २ लाखसम्म	रु २ लाखदेखि ५ लाखसम्मका	रु ५लाख देखि १० लाखसम्मका	रु १० लाखभन्दा बढीको	जम्मा
३९	२७	१८	६	१४	१०४

उपरोक्त विवरण अनुसार पालिकाले यस वर्ष रु. १००००० देखि १००००००० लाख सम्मका जम्मा ८८ वटा योजना संचालन गरेकोमा रु.१ लाख भन्दा मुनिका मात्र ६८ वटा योजनाहरू रहेका छन् । त्यसैले साना रकमका धेरै योजनाहरू संचालन गर्दा कार्यालयको जनशक्ति वर्षे भरि योजना व्यवस्थापनमा खटिनु पर्ने, संचालित योजनाबाट प्रतिफल भन्दा चालु प्रकृतिका कार्यमा बढी खर्च भई लागत प्रभवी नहुने तथा निर्माण कार्यको गुणस्तरमा समेत नकारात्मक असर पर्ने अवस्था तर्फ ध्यान दिनु पर्दछ ।

२२	<p>कानून निर्माण एवं कार्यान्वयन</p> <p>कानून र सञ्चालन स्थिति</p> <p>:</p> <p>स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ अनुसार स्थानीय तहहरूले आफ्नो अधिकारक्षेत्र भित्रका विषयमा ऐन तथा सोको अधिनमा रही नियम निर्देशिका, कार्यविधि र मापदण्ड बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउन सक्ने व्यवस्था छ । जस अनुसार स्थानीय तह सञ्चालनको लागि संघीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालयबाट ३० नमूना कानूनहरू बनाई उपलब्ध गराएकोमा यस पालिकाले हालसम्म ३ वटा ऐन, १ वटा नियमावली, ४५ कार्यविधि लगायत ३३ वटा कानून निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याएको छ ।</p>
२३	<p>पदाधिकारी सुविधा</p> <p>पदाधिकारी सुविधा</p> <p>:</p> <p>सुदूरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफु निर्वाचित भई अनुसूची-१ बमोजिम पद तथा गोपनीयताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मिति मासिक सुविधा बापत पाउने व्यवस्था गरेकोमा सम्मानीत सर्वोच्च अदालतको आदेशले २०७६ कार्तिक १ गते बाट लागू हुने गरी उक्त सुविधाहरू खारेज गरिएको छ । जसअनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकारले प्रथम संशोधन गरी मिति २०७७/३/८ मा पारित गरेको उक्त पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी ऐनको अनुसूचि १(क), १(ख), १(ग) मा उल्लेख भएको सुविधामात्र दिन मिल्ने देखिन्छ । पालिकाले पदाधिकारीको मासिक सुविधामा रु.१२२०८४९८ खर्च लेखेको देखिन्छ ।</p>
२४	<p>अनुदानको अनुगमन</p> <p>सार्वजनिक निकायबाट उपलब्ध गराईएको अनुदानको सही सदुपयोग भए नभएको एकीन गर्न अनुदान उपलब्ध गराउने निकायले समय समयमा अनुगमन गर्नुपर्दछ । तर पालिकाले शैक्षिक सेवा अन्तर्गतविद्यालय सुरक्षा (कोभिड १९ नियन्त्रण) ४४ विद्यालयलाई रु. ८७१२००/-, इन्टरनेट जडान अनुदान वापत ४४ विद्यालयलाई रु.३९६०००/- र सि.यु.जि अनुदान वापत ४४ विद्यालयलाई रु.१०३५०००/- समेत जम्मा रु.२३०२२००/- खर्च लेखेको छ । तर पालिकाबाट बितरण भएको</p>

		<p>अनुदानको सहि सदुपयोग भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन तथा सोबाट प्राप्त उपलब्धी मापन गरेको छैन । तसर्थ अनुगमनलाई प्रभावकारी बनाई संघ, प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट वितरण हुने अनुदानमा दोहोरोपना नहुने गरी रकमको पूर्ण सदुपयोग गराउनेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।</p>	
२५		<p>उपभोक्ता समिति दर्ता</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ मा उपभोक्ता समितिबाट कार्य गराउने व्यवस्था छ । संस्था दर्ता ऐन २०३४ को दफा ३ मा कुनैपनि संस्था विधानसहित दर्ता नभएमा कानूनी मान्यता दिन मिल्ने देखिदैन । पालिकाले यो बर्ष विभिन्न उपभोक्ता समितिसँग सम्झौता गरी कार्य गराई रु. ११३७८२१९०/- भुक्तानी गरेकोमा यसरी कार्य गर्न गठन भएका उपभोक्ता समिति ऐनको उक्त व्यवस्था अनुसार दर्ता भएको पाइएन । त्यस्ता समितिहरू स्थानीय स्तरमा सञ्चालित आयोजनाको निर्माण गर्न अस्थायी रूपमा गठन हुने र कार्य सम्पन्न पश्चात् समिति विघटन हुने हुँदा निर्माण कार्य सम्पन्न भएका आयोजना सञ्चालन तथा मर्मत सम्भारमा ती समितिलाई जिम्मेवार बनाउन कठिनाइ हुने र त्यस्ता समितिहरूले आयव्यको लेखापरीक्षण समेत नगराउने भएकोले स्थायी संयन्त्र मार्फत् काम गर्ने, गराउने गरी सुधार हुनु पर्दछ ।</p>	
२६		<p>वार्षिक खरिद योजना वा गुरुयोजना</p> <p>:</p> <p>सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ ले सार्वजनिक निकायले तोकेको सीमाभन्दा बढी रकमको खरिद गर्दा तोकिए बमोजिमको खरिद गुरुयोजना र वार्षिक खरिद योजना तयार गर्नुपर्ने ब्यवस्था छ । यस्तै सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ७ ले वार्षिक १० करोडभन्दा बढीको खरिद गर्दा गुरुयोजना तयार गर्नुपर्ने । नियम ८ ले वार्षिक १० लाख भन्दा बढीको खरिद गर्दा वार्षिक खरिद योजना बनाउनुपर्ने ब्यवस्था छ । पालिकाले विभिन्न शीर्षक अन्तर्गत वार्षिक रु. ९४४८८८४५/- पूँजीगत खर्च/खरिद निर्माण कार्य गरेको छ । तर पालिकाले आफ्नो खरिद नियमावली नबनाएको अवस्थामा उक्त ऐन, नियम बमोजिम वार्षिक खरिद योजना र गुरुयोजना नबनाई खरिद कार्य गरेको देखियो । अतः नगरपालिकाले उक्त नियमावली बमोजिम खरिद योजना/गुरुयोजना बनाई व्यवस्थित र प्रभावकारी हुने गरी खरिद कार्य गर्नुपर्दछ ।</p>	
२७		<p>डिपिआर खर्च</p> <p>सबै तहको सरकारी निकायको लागि अर्थ मन्त्रालयबाट जारी सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्ने सम्बन्धी मापदण्ड २०७७ मा सार्वजनिक संयन्त्रबाट सम्पादन हुन सक्ने सम्भाव्यता अध्ययन जस्ता कार्यमा परामर्श सेवा खरिद गर्न नहुने व्यवस्था छ । बजेट व्यवस्था भई कार्यान्वयन हुने आयोजनाको मात्र गुरुयोजना डीपीआर लगायतको अध्ययन गरी प्रतिवेदन तयार गर्नु पर्दछ । यस स्थानीय तहले यो बर्ष स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अनुसार देहायबमोजिमको कार्य परामर्शदाताबाट गराई प्रतिवेदन प्राप्त गरेको छ ।</p>	

कार्य विवरण	परामर्शदाता	स्वीकृत रकम	खर्च रकम	अध्ययनबाट निर्धारण भएको आयोजनाको लागत
उकुमहल संरक्षण तथा प्रवर्द्धनको गुरुयोजना	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ	1997274.00	1997274.00	-
श्री शंकरपुर मा.वि.होस्टलको गुरुयोजना	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ	443383.75	443383.75	-
हरडिगाड लिमेटि स्कूल तटबन्ध गुरुयोजना	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ	194360.00	194360.00	-
जम्मा:		2635017.75	2635017.75	

२८	<p>निर्माण कार्यको गुणस्तर</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावलीको नियम १११(१७)अनुसार सार्वजनिक निकायले खरिद सम्झौता कार्यान्वयन गर्दा गुणस्तर पक्षको निरीक्षण र परीक्षण गर्नुपर्दछ । कार्यालयले उपभोक्ता समिति मार्फत् निर्माण/कार्यान्वयन गराइएका योजनाको दिगोपनाका लागि सम्बन्धित उपभोक्ता समिति मार्फत आवश्यक व्यवस्था गर्नुपर्दछ । कार्यालयले निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चितता गर्न विभिन्न निर्माण सामग्रीको प्रयोगशाला परीक्षण गर्ने/गराउने, ढुङ्गा र सिमेन्टको ग्राहो लगाउने तथा ढलानको कार्यको गुणस्तरका लागि प्रयोग हुने ग्यावियन तार, सिमेन्ट, मोर्टार तथा कंक्रीट क्यूब परीक्षण जस्ता कार्य गराएको पाइएन।यसले गर्दा निर्माण कार्यमा आवश्यक गुणस्तर कायम भएको सम्बन्धमा आश्वस्त हुन सक्ने अवस्था छैन।अतःनियमावली तथा सम्झौतामा उल्लेख भए अनुसार निर्माण कार्यको गुणस्तर सुनिश्चित गर्न गुणस्तर परिक्षणलाई अनिवार्य गर्नु पर्दछ ।</p>
२९	<p>औषधी खरिद</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८५ को उपनियम १(क) मा बिस लाख रुपैयाँसम्मको औषधिजन्य मालसामान उत्पादकले राष्ट्रिय स्तरको समाचार पत्रमा सूचना प्रकाशन गरी तोकेको बिक्री मूल्यमा सोझै खरिद गर्न सकिने व्यवस्था छ । तर स्थानीय तहहरूले उक्त प्रक्रिया वेगर रु. ९२४४६७/- का औषधि सोझै खरिद गरेको छ । यस सम्बन्धी देखिएको व्यहोराहरू निम्नानुसार छनः</p>
३०	<p>खरिद गरेका उक्त औषधि कुन औषधि कम्पनीबाट उत्पादन भएको हो र सोको मूल्य राष्ट्रिय पत्रपत्रिकामा प्रकाशन समेत भएको नदेखिएको ।</p>

३१		आपूर्ति हुने औषधि डब्लु.एच.ओ. सटिफाइड हुनुपर्ने औषधिको उत्पादन मिति, ब्याच नं र म्याद समाप्त मिति उल्लेख गरी सम्बन्धित विषय विज्ञाबाट मुचुल्का उठाई राख्ने नगरेको तथा उक्त औषधि बिक्रीको लागि होइन खुलाएको प्रमाण समावेश नभएको ।	
३२		आपूर्ति भएका औषधी एंवम सर्जिकल समान स्टोर दाखिला हुनुअघि स्पेशीफिकेशन अनुसार भए/नभएको नखुलाएको कारण औषधिको गुणस्तर र म्याद सम्बन्धमा यकिन गर्न सकिएन ।	
३३		औषधिको जिन्सी कितावमा आम्दानी बाँध्दा खरिद गरेको र जिल्लाबाट हस्तान्तरण भई आएको खुल्ने गरी व्यवस्थित रूपमा आम्दानी बाँध्ने नगरेको ।	
३४		औषधिको खर्च घटाउदा मागफारामको आधारमा घटाउनु पर्ने एकमुष्ट घटाउने गरेको । तसर्थ औषधिको खरिद, आपूर्ति, दाखिला तथा खर्चको विवरण अद्यावधिक हुने गरी अभिलेख राख्ने, तोकीएको गुणस्तर अनुसारकै औषधि प्राप्त भएको नभएको एकीन गरी हस्तान्तरण तथा खरिद गरिएको औषधिको विवरण खुल्ने गरी अभिलेख राख्ने तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा बांकी रहेको औषधिहरु जिम्मेवारी जिन्सी अभिलेख व्यवस्थित गर्नेतर्फ ध्यान दिनुपर्दछ ।	
३५		प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम स्थानीय तहमा सूचीकृत बेरोजगार व्यक्तिलाई न्यूनतम रोजगारी प्रत्याभूत गराउन एवम् सामूदायिक पूर्वाधारहरुको विकास मार्फत नागरिकको जीवनयापनमा सुधार ल्याउने उद्देश्यले स्थानीयतहभित्र प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम सञ्चालनमा रहेको छ । यस कार्यक्रम अन्तर्गत स्थानीय तहभित्रका वडाहरुमा विभिन्न निर्माण कार्य लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरी यस वर्ष २७५ जनालाई रोजगारी उपलब्ध गराई रु. १४११५३९४/- खर्च गरेको छ । लक्षित वर्गलाई ९४ दिनदेखि १०४ दिनसम्म रोजगारी उपलब्ध गराई श्रमिक ज्याला, प्रशासनिक र कार्यक्रम खर्च समेत खर्च लेखेका छन् । उक्त खर्चवाट लक्षित वर्गमा अल्पकालीन रोजगारी सृजना भए तापनि कामको दीगोपना तथा दीर्घकालीन रोजगारी सृजना भएको देखिंदैन ।	
३६		सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम सुरक्षित नागरिक आवास कार्यान्वयन कार्यविधि २०७५ मा तोकिएको कार्यविधि पुराभई छनोट भएका लाभग्राहीसँग सम्झौता गरी लाभग्राहीको खातामा अनुदान रकम जम्मा गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले सहायक पाचौं प्रेम सिंह खत्रिलाई लाभग्राहीको खातामा रकम जम्मा गर्ने प्रयोजकोलागि रु.१७५७०००/- पेशकी दिएमा यस सम्बन्धमा देखिएका व्यहोरा निम्नानुसार छनः	
३७			१,६००,०००

		उक्त कार्यविधिको दफा ५(ग) बमोजिम लाभ ग्राहीहरुसँग अनुसुची २ बमोजिमको ढाँचामा अनुदान सम्झौतागरी लाभग्राहीको सुची बैंकलाई उपलब्ध गराई सोही अनुसार रकम अनुदान दिनुपर्नेमा सम्झौता नगरी ६४ जना लाभग्राहीको खातामा प्रति लाभग्राही रु. २५०००/- का दरले जम्मा रु. १६०००००/- मिति २०७८।५।२३ मा जम्मा गरेको देखियो । कार्य विधिमा उल्लेख भए अनुसार अनुदान सम्झौता लेखापरीणमा पेश नभएको रु.																			
३८		उक्त पेशकी रकम मध्ये लाभ ग्राहीको खातामा जम्मा गरेको रु. १६०००००/-मात्र देखिएकोले बाँकी रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	१५७,०००																		
३९		बढी निकास कार्यालयले मालिकार्जुन मा.वि., मडलाई मा.वि. तह ४ का र आधारभुत तह ५ शिक्षकको माघ देखी चैत्र र पोशाक भत्ता समेत माग फारम अनुसार रु.१३५६७८७/- निकास दिनुपर्नेमा रु. १३८२५४०/- निकास दिएको देखियो । बढी निकास दिएको रकम असुल गर्नुपर्ने रु.	२५,७५३																		
४०		बील भरपाई नभएको आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९(५) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा बिल भरपाई, प्रमाण र कागजात संलग्न हुनुपर्ने व्यवस्था छ । बैंक नगदी किताबमा खर्च देखिएका निम्न भौचरहरुबाट खर्च लेखेको रकमको गोश्वारा भौचर लगायतका बिल भरपाई तथा प्रमाण कागजात बेगर खर्च लेखेको देखियो ।	९७,०००																		
		<table border="1"> <thead> <tr> <th>भौ.नं.</th> <th>विवरण</th> <th>खर्च रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१/२०७७/०५/३१</td> <td>क्वारेन्टाईन खर्च वापत वडा अध्यक्ष गौर सिंह बोहरालाई भुक्तानी</td> <td>२०६,६२८/-</td> </tr> <tr> <td>२/२०७७/०६/०६</td> <td>स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई जोखिम भत्ता वापत</td> <td>२२४२,३७३/-</td> </tr> <tr> <td>३/२०७७/०६/२५</td> <td>ना.प्रा.स. रमेश राज जोशी, गोपाल सिंह धामी र का.स. पुष्पा पन्तलाई भ्रमण खर्च</td> <td>२२०००/-</td> </tr> <tr> <td>६/२०७७/०६/२७</td> <td>सुरक्षकर्मी प्रेम सिंह बोहरा र शंकर बहादुर चन्दलाई भुक्तानी</td> <td>७५०००/-</td> </tr> <tr> <td>जम्मा</td> <td></td> <td>२५४६,००९/-</td> </tr> </tbody> </table>	भौ.नं.	विवरण	खर्च रकम	१/२०७७/०५/३१	क्वारेन्टाईन खर्च वापत वडा अध्यक्ष गौर सिंह बोहरालाई भुक्तानी	२०६,६२८/-	२/२०७७/०६/०६	स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई जोखिम भत्ता वापत	२२४२,३७३/-	३/२०७७/०६/२५	ना.प्रा.स. रमेश राज जोशी, गोपाल सिंह धामी र का.स. पुष्पा पन्तलाई भ्रमण खर्च	२२०००/-	६/२०७७/०६/२७	सुरक्षकर्मी प्रेम सिंह बोहरा र शंकर बहादुर चन्दलाई भुक्तानी	७५०००/-	जम्मा		२५४६,००९/-	
भौ.नं.	विवरण	खर्च रकम																			
१/२०७७/०५/३१	क्वारेन्टाईन खर्च वापत वडा अध्यक्ष गौर सिंह बोहरालाई भुक्तानी	२०६,६२८/-																			
२/२०७७/०६/०६	स्वास्थ्यकर्मीहरुलाई जोखिम भत्ता वापत	२२४२,३७३/-																			
३/२०७७/०६/२५	ना.प्रा.स. रमेश राज जोशी, गोपाल सिंह धामी र का.स. पुष्पा पन्तलाई भ्रमण खर्च	२२०००/-																			
६/२०७७/०६/२७	सुरक्षकर्मी प्रेम सिंह बोहरा र शंकर बहादुर चन्दलाई भुक्तानी	७५०००/-																			
जम्मा		२५४६,००९/-																			
		बिल भरपाई एंव प्रमाण कागजात बेगर खर्च लेख्दा खर्चको यथार्थता एकीन हुदैन । बिल भरपाई बेगर खर्च लेखेको रकमको प्रमाण पेश हुनुपर्ने अन्यथा असुल हुनुपर्ने रु.																			
		प्रतिक्रिया: मिति २०७९।१।९ को निर्णयबाट रु. २२४२३७३ र मिति २०७९।१।१० को निर्णयबाट रु. २०६६२८ गरी जम्मा रु. २४४९००९ प्रतिक्रियाबाट हटाइएकोले बाँकी रु. ९७००० मात्र बेरुजु कायम गरिएको छ ।																			

४१	<p>अग्रिम कर कट्टा नगरेको</p> <p>आयकर ऐन, २०५८ बमोजिम भाडामा १० प्रतिशत अग्रिम आयकर कट्टा गर्नु पर्ने व्यवस्था छ । निम्न निर्माण कार्य वाफत उपभोक्ता समितिलाई रकम भूक्तानी गर्दा डोजर भाडा वापत (कर बिजक बेगर) भूक्तानी गरेको भरपाई भएकोमा १० प्रतिशत अग्रिम कर कट्टा गरेको देखिएन ।</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>शीर्षक</th> <th>भौ.नं.</th> <th>योजना</th> <th>निर्माण व्यवसायीको नाम</th> <th>बिल रकम</th> <th>१० प्रतिशत रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>प्रदेश सरकार पूँजीगत</td> <td>५/२०७७/१०/२५</td> <td>भोरकोट खोलिचौरा सडक निर्माण</td> <td>डोजर भाडा नरेन्द्र सिंह धामी</td> <td>७९८०००</td> <td>७९८००</td> </tr> <tr> <td>गाउँपालिका पूँजीगत</td> <td>१४०/२०७८/३/२५</td> <td>ऐरिछाना डाडाकोट सडक</td> <td>मेशिन प्रयोग</td> <td>४९२८१७४.३०</td> <td>४९२८१७.४३</td> </tr> <tr> <td>गाउँपालिका चालु</td> <td>३५५-०७८।२।२</td> <td>अम्चौरा देखी हरडासम्म सडक</td> <td></td> <td>४८९०००</td> <td>४८९०००</td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td>जम्मा</td> <td></td> <td>६२१५१७.४३</td> </tr> </tbody> </table> <p>अग्रिम कर कट्टा नगरी भूक्तानी हुदा राजस्वमा आम्दानी नहुने देखियो । नियमानुसार कट्टा गर्नु पर्ने अग्रिमकर कट्टा नगरेको रकम असुल हुनुपर्ने रु</p>	शीर्षक	भौ.नं.	योजना	निर्माण व्यवसायीको नाम	बिल रकम	१० प्रतिशत रकम	प्रदेश सरकार पूँजीगत	५/२०७७/१०/२५	भोरकोट खोलिचौरा सडक निर्माण	डोजर भाडा नरेन्द्र सिंह धामी	७९८०००	७९८००	गाउँपालिका पूँजीगत	१४०/२०७८/३/२५	ऐरिछाना डाडाकोट सडक	मेशिन प्रयोग	४९२८१७४.३०	४९२८१७.४३	गाउँपालिका चालु	३५५-०७८।२।२	अम्चौरा देखी हरडासम्म सडक		४८९०००	४८९०००				जम्मा		६२१५१७.४३	६२१,५१७.४३
शीर्षक	भौ.नं.	योजना	निर्माण व्यवसायीको नाम	बिल रकम	१० प्रतिशत रकम																											
प्रदेश सरकार पूँजीगत	५/२०७७/१०/२५	भोरकोट खोलिचौरा सडक निर्माण	डोजर भाडा नरेन्द्र सिंह धामी	७९८०००	७९८००																											
गाउँपालिका पूँजीगत	१४०/२०७८/३/२५	ऐरिछाना डाडाकोट सडक	मेशिन प्रयोग	४९२८१७४.३०	४९२८१७.४३																											
गाउँपालिका चालु	३५५-०७८।२।२	अम्चौरा देखी हरडासम्म सडक		४८९०००	४८९०००																											
			जम्मा		६२१५१७.४३																											

४२	<p>संघीय हस्तान्तरित पूँजीगत</p> <p>समयमा कार्य सम्पन्न नगरेको</p> <p>:</p> <p>शंकरपुर बृहत खानेपानी योजनाका निर्माण व्यवसायी तिंकरी विल्डर्स निर्माण सेवा सँग २०७८/०१/२४ मा सम्झौता भई सम्झौता रकम रु. ११४९२९२२।७९ मा २०७८/०३/३० मा सम्पन्न गर्नुपर्ने निर्माण कार्यको प्रथम रनिड बिल भौ.नं. ३४/२०७८/०३/२५ बाट रु. २५९६१८०/- र दोस्रो रनिड बिल भौ.नं. ४५/२०७८/०३/३० बाट रु. ४०३९६३०/- समेत रु. ६६३५८१०/- भूक्तानी भएकोमा समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न नभएको र म्याद थप समेत भएको देखिएन । तोकिएको समयमा निर्माण कार्य सम्पन्न नहुदा सेवा प्रवाहमा असर परेको साथै सम्पन्न गर्नुपर्ने समय पछि म्याद थप नगरी भूक्तानी हुदा नियम संगत देखिएन । सम्झौतामा उल्लेख भएको निर्माण कार्य तोकिएको समयमा सम्पन्न हुनुपर्ने र तोकिएको समयमा सम्पन्न नभएको निर्माण कार्यको म्यादथप नगरी भूक्तानी भएको रकम नियमानुसार नदेखिएको रु.</p>	६,६३५,८१०
----	--	-----------

४३	<p>खरिद आवश्यकताको पहिचान नभएको</p> <p>सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ५ मा सार्वजनिक निकायको प्रमुखले खरीद कार्य गर्नु अघि ऐनको दफा ४ बमोजिमको स्पेशिफिकेशन, योजना, नक्सा, डीजाइन, विशेष आवश्यकता वा अन्य विवरण तयार गरी स्वीकृत हुनुपर्ने व्यवस्था छ । खानेपानीका विभिन्न पाइपहरु खरीद कार्यको लागि हुनेनाथ रानीवाश निर्माण सेवा एण्ड सप्लायर्स प्रा.ली. सँग २०७८/०३/०१ मा सम्झौता भई सम्झौता रकम रु. ५७०००५/- मा २०७८/०३/२९ सम्म आपूर्ति गरिसक्नुपर्ने कार्य वापत रु. ५७५०००५/- भूक्तानी भएकोमा कुन योजनाहरुको लागि खरीद गरिएको योजनागत विवरण तयार नगरी खरीद गरिएको र खरीद गरिएका पाइपहरु मौज्जात रहिरहेको</p>	५,७५०,००५
----	--	-----------

		देखिन्छ । योजनागत विवरण तयार नगरी खरीद कार्य गर्दा कुन योजना कार्यान्वयन हुने हो योजना अनिश्चित देखिन्छ । नियमावलीमा व्यवस्था भए अनुसार खरीद कार्य गर्दा कार्यान्वयन हुने योजनाको विवरण एकीन गरेर खरीद हुनुपर्ने रु.	
४४		विद्यालयको खातामा रकम जम्मा गरेको विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार निर्माण तथा पुस्तकालय तर्फ भनी ५ वटा विद्यालयको खातामा रु. ६८८००००/- रकम जम्मा गरेको र विद्यालयको खाता रोक्का गरिदिन बैंकलाई पत्राचार गरेको देखियो । बिल भरपाई बेगर उक्त रकम विद्यालयको खातामा रकम जम्मा गर्न मिल्ने आधार प्रमाण नदेखिएकोले आधार प्रमाण पेश हुनुपर्ने रु.	६,८८०,०००
४५		गाउँपालिका पुँजीगत बढी भक्तानी : उकुमहलको संरक्षण तथा घेर पर्खाल निर्माण सेवाका निर्माण व्यवसायी जगदम्बा निर्माण सेवालार्इ रु. ३७३१०७३।९५ मा पेशकी रु. ७४७२९९।६२ कट्टा गरी २९८३७७४।३३ भूक्तानी हुनुपर्नेमा पेशकी नघटाई पुरै रकम भूक्तानी भएकोले बढी भूक्तानी भएको रकम असुल हुनुपर्ने रु.	७४७,२९९.६२
४६		कार्य सम्पन्न नभएको आडाखान गोठ्युडी सडक निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायी गायत्री कन्स्ट्रक्सन सँग मिति २०७८/०१/१२ मा सम्झौता भई सम्झौता रकम रु. २८४२६२४/- मा २०७८/०३/२५ मा सम्पन्न गर्नुपर्ने कार्य यो वर्ष रु. १८२५५८१।६५ प्रथम रनिङ् बिल भूक्तानी भएकोमा उक्त निर्माण कार्य सम्पन्न भएको नदेखिएको र म्याद थप समेत भएको देखिदैन । सम्झौता बमोजिम सम्पन्न गर्नुपर्ने निर्माण कार्य समयमा सम्पन्न नहुदा सेवा प्रवाहमा असर पर्दछ । सम्झौता बमोजिम तोकिएको निर्माण कार्य तोकिएको समयमा सम्पन्न हुनुपर्दछ ।	
४७		उपभोक्ता समितिबाट भएको निर्माण कार्य सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (१०) मा उपभोक्ता समितिले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्ने र निर्माण व्यवसायीबाट गराउन नपाउने व्यवस्था छ । निम्न उपभोक्ता समितिले गरेको निर्माण कार्यको निर्माण व्यवसायीले डोजर प्रयोग गरेको बिल संलग्न गरेको देखिएकोले उपभोक्ता आफैले निर्माण कार्य नगरी निर्माण व्यवसायी मार्फत कार्य गरेको देखियो ।	१३,३१४,०९४

शीर्षक	उपभोक्ता समिति	कार्य सम्पन्न रकम	निर्माण व्यवसायीको नाम	निर्माण व्यवसायीको बिल रकम	कार्यलायले समितिलाई भूक्तानी गरेको रकम
गाउँपालिका पूँजीगत	मालिकार्जुन न्वालपानी सडक निर्माण	३४०३,४९४।९०	हुनैनाथ निर्माण सेवा प्रा.लि.	२८४९९७३/-	२८३०२९९/-
गाउँपालिका पूँजीगत	ऐरिछाना खेल मैदान निर्माण	९८०९८९४।९९	हुनैनाथ निर्माण सेवा प्रा.लि.	९४९९९३३।७५	९५०००००/-
गाउँपालिका पूँजीगत	ऐरिछाना डाडाकोट सडक निर्माण	५०४२३३३/-	हुनैनाथ निर्माण सेवा प्रा.लि.	९२८५३५३/-	४९८४०००/-
प्रदेश सरकार पूँजीगत	भोरकोट खोलीचौरा सडक निर्माण	९३६८७९७।५०	नरेन्द्र सिंह डोजर इन्धन	७९८०००/- ५९६७३०।९२	९९४०,०००/-
प्रदेश सरकार पूँजीगत	जोलजिबी चौकी घट्टेकोट सडक	९३६६७९४।५७	हुनैनाथ निर्माण सेवा	९९४००९४/-	९९३७२९६/-
प्रदेश सरकार पूँजीगत	मेलखेत सेलिचामा चौड सडक	९९६६९३०।४०	जयन्ती जे.भी.	९६२७२००/-	९६३२०००/-
स्थानीय पूर्वाधार	खडके कपडागाडा डुडरी बेटाल कृषी सडक	९९२८६९७।५३	एडभान्स प्रिकास्ट	७०००३५/-	८९०५८७/-
			जम्मा		९३३९४०९४

उपभोक्ता समितिले आफैले नगरी निर्माण व्यवसायीको डोजर प्रयोग गरी निर्माण कार्य गर्दा प्रतिस्पर्धा नहुने देखियो । उपभोक्ता समितिले श्रममूलक बाहेक निर्माण व्यवसायीको डोजर प्रयोग गरी गरेको निर्माण कार्य नियमानुसार नदेखिएको रु.

४८	बील भरपाई				९,४८३,६३७.५
----	------------------	--	--	--	-------------

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ३९ (५) मा सरकारी रकम खर्च गर्दा विल भरपाई राख्नु पर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले निम्न खर्च भुक्तानी गरेकोमा सो खर्च प्रमाणित हुने विल भरपाई संलग्न राखेको देखिएन । विल भरपाई वेगर गरेको खर्च प्रमाणित हुने आधार प्रमाण वेगर भुक्तानी खर्च लेखेको रकम सम्बन्धमा प्रमाण पेश गर्नुपर्ने अन्यथा असुल गर्नुपर्ने रु.

गो.भौ.नं./ मिति	भुक्तानी विवरण	रकम
9-077/5/30	लटिनाथ स्टेशनरी एण्ड अर्डर सप्लायर्स	299000.00
17-077/6/6	न्यू नराजन किराना पसल	15000.00
18-077/6/6	आ.व. 2076/77 को पदाधिकारी सुविधा भुक्तानी दिएकोमा कुन महिनाको खुल्दैन ।	171000.00
418-078/3/14	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ सर्भिसेज प्रा.लि. काठमाडौं ।	998637.50
	जम्मा	1483637.50

४९	<p>नाफामूलक संस्थालाई अनुदान</p> <p>स्थानीय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा समानिकरण रकमबाट नाफामूलक संस्थालाई अनुदान वितरण गर्न पाउने व्यवस्था छैन । कार्यालयले पालकाको सहकारी प्रबर्द्धन कार्यक्रमबाट भगवती विकास बचत तथा ऋण सहकारी संस्था लिमिटेडलाई ल्यापटप, प्रिन्टर, सोफा तथा कार्पेट खरिद कार्यकालागि रु. ३०००००/- अनुदान दिएको देखियो । नाफामूलक संस्थालाई भुक्तानी दिएको अनुदान रकम नियमित नदेखिएको रु.</p>	३००,०००
५०	<p>जिन्सी दाखिला</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम ९५ मा कार्यालय प्रमुखले कार्यालयमा रहेको र खरिद गरी वा नगरी कुनै प्रकारले प्राप्त हुन आएको सम्पत्ति तथा जिन्सी मालसामनको विवरण र मूल्य समेत खुलाई जिन्सी किताबमा आम्दानी बाँध्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले वडा कार्यालय व्यवस्थापन वापत वडा सचिवहरुलाई पेशकी दिएकोमा पेशकी फछ्यौटको श्रेस्ता परीक्षणगर्दा निम्न वडा सचिवहरुले खरिद गरेका जिन्सी सामाग्री कार्यालयको मूल जिन्सी खातामा आम्दानी बाँधेको साथै माग फारम, खरिद आदेश समेत देखिएन । वडा कार्यालय व्यवस्थापनको लागि सामाग्री खरिद गर्ने प्रयोजनमा वडा कार्यालयलाई पेशकी दिने कार्यमा नियन्त्र गर्नुका साथै खरिद गरेका सामाग्री कार्यालयको मुल जिन्सी खातामा आम्दानी बाँधेको कार्यालय प्रयोजनमा प्रयोग भएको प्रमाण पेश गर्नु पर्ने रु.</p>	१,०८७,६०४

वडा नं.	वडा सचिवको नाम	खरिद विवरण	भुक्तानी रकम
5	लक्ष्मीदत्त जोशी	काठको टेबल २ थान र डेल ल्यापटप १ थान	75000.00
1	मदन सिंह धामी	विभिन्न सामग्री खरिद	306000.00
2	जय दत्त ओझा	फर्निचर लगायत खरिद	306604.00
2	वडा सदस्य तिलक सिंह धामी	सोलार सेट, ल्यापटप १ थान, टेबल १ थान लगायत	400000.00
		जम्मा	1087604.00

५१	<p>पदाधिकारीलाई पेशकी</p> <p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तिय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ तथा स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा पदाधिकारीलाई सामाग्री खरिद गर्न पेशके दिन मिल्ने देखिदैन। कार्यालय निम्न पदाधिकारीलाई वडा कार्यालय व्यवस्थापनको लागि सामाग्री खरिद कार्यकालगि पेशकी दिएको तथा सामाग्री खरिद गरी फर्छ्यौट गरेको देखियो । ऐन नियममा व्यवस्था नभएकोले पदाधिकारीलाई पेशकी दिई सामाग्री खरिद गरेको नियमित नदेखिएको रु.</p>	५७१,३९६												
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>गो.भौ.नं./मिति</th> <th>पदाधिकारीको नाम</th> <th>भुक्तानी रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>295-078/1/2</td> <td>वडा नं. ७ वडा अध्यक्ष लोकेन्द्र सिंह धामी</td> <td>171396.00</td> </tr> <tr> <td>510-078/3/24</td> <td>वडा नं. २ सदस्य तिलक सिंह धामी</td> <td>400000.00</td> </tr> <tr> <td></td> <td>जम्मा</td> <td>571396.00</td> </tr> </tbody> </table>	गो.भौ.नं./मिति	पदाधिकारीको नाम	भुक्तानी रकम	295-078/1/2	वडा नं. ७ वडा अध्यक्ष लोकेन्द्र सिंह धामी	171396.00	510-078/3/24	वडा नं. २ सदस्य तिलक सिंह धामी	400000.00		जम्मा	571396.00	
गो.भौ.नं./मिति	पदाधिकारीको नाम	भुक्तानी रकम												
295-078/1/2	वडा नं. ७ वडा अध्यक्ष लोकेन्द्र सिंह धामी	171396.00												
510-078/3/24	वडा नं. २ सदस्य तिलक सिंह धामी	400000.00												
	जम्मा	571396.00												

५२	<p>प्राविधिक सहायक</p> <p>स्थानिय सरकार संचालन ऐन, २०७४ मा कार्यालयको स्वीकृत दरबन्दी भित्रको पद रिक्त भएमा कार्यालयले तोकिएको प्रकृया पुरा गरी कार्यालय प्रमुखले करार सम्झौता गर्न सक्ने व्यवस्था छ । वडा नं. ६ को स्वीकृत कार्यक्रम बाट वडा सचिवले अकवर सिंह धामीसँग प्राविधिक सहायक पदको करार सम्झौता गरी रु.२०००००/- भुक्तानी दिएको देखियो । करार सम्बन्धि तोकिएको प्रकृया पुरा नगरेको तथा कार्यालय प्रमुखले गर्नुपर्ने सम्झौता वडा सचिवले गरी भुक्तानी दिएको रकम नियमित नदेखिएको रु.</p>	२००,०००
----	--	---------

५३	<p>असम्बन्धित खर्च</p>	५००,०००
----	-------------------------------	---------

		<p>आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ मा कार्यालयमा प्राप्त हुन आएको रकम तोकिएको काममामात्र खर्च गर्न पाइने तथा तोकिएको बाहेक अन्य काममा खर्च गरेको देखिएमा जिम्मेवार व्यक्तिबाट यस्तो खर्च रकम असुल उपर गर्न सकिने व्यवस्था छ । कार्यालयले उपाध्यक्ष सित महिला स्वरोजगार कार्यक्रममा विनियोजित रकम बाट गत वर्षको गाडी भाडा रु.५०००००/- भुक्तानी दिएको देखियो । गत वर्षको गाडी भाडा भुक्तानी दिन बाँकीको कच्चावारी प्रमाणित नराखेको साथै स्वीकृत कार्यक्रम भन्दा अन्य प्रयोजनमा खर्च गरेको देखिएकोले अनियमित देखिएको रु.</p>	
५४		<p>उपभोक्ता समितिबाट भएको निर्माण कार्य</p> <p>सार्वजनिक खरीद नियमावली, २०६४ को नियम ९७ (१०) मा उपभोक्ता समितिले पाएको काम आफैले सम्पन्न गर्नुपर्ने र निर्माण व्यवसायीबाट गराउन नपाउने व्यवस्था छ । उपाध्यक्ष सित महिला स्वरोजगार कार्यक्रम अन्तर्गत वडा नं. ५ का महिलाहरुको ज्यालादारी श्रजनागर्न अम्चौरा देखी हरडासम्म सडक निर्माण उपभोक्ता समिति गठन र रु. १००००००/- को सम्झौता गरी भुक्तानी दिएकोमा श्रेस्ता परीक्षण गर्दा २४० मी नयाँ सडक कटिड गरेको जे.सी.बि.को बिल संलग्न राखि भुक्तानी दिएको देखिएकोले उपभोक्ता समिति आफैले काम गरेको देखिएन । उपभोक्ता समिति मार्फत भएको कामको मेशिन प्रयोग गरी निर्माण व्यवसायीबाट काम गराउदा नियमको कार्यान्वयन नभएको देखियो। उपभोक्ता समितिबाट हुने निर्माण कार्य श्रममुलक कार्य मात्र गराई निर्माण व्यवसायीको डोजर प्रयोग गरी निर्माण हुने कार्य प्रतिस्पर्धा गराएर हुनुपर्ने</p>	१,०००,०००
५५		<p>सार्वजनिक सुनुवाई</p> <p>सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५ मा कुनै पनि खरिद कार्यको लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ६९ मा परामर्श सेवा खरिद गर्दा कार्यक्षेत्रगत शर्त तयार गरी सो बमोजिम प्रस्ताव माँग गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले गाँउपालिकाका सबै वडाहरुमा सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने कार्यकालागि लागत अनुमान तथा प्रस्ताव आव्हान र कार्यक्षेत्रगत शर्त समेत तयार नगरी मालिकार्जुन एफ.एम. १०७.२ मेगाहर्जसँग सोझै रु.८०००००/- को सम्झौता गरी भुक्तानी दिएको देखियो । ऐन नियममा भएको व्यवस्थाको पालना नगरी सोझै खरिद गरेको देखिएकोले नियमित नदेखिएको रु.</p>	८००,०००
५६		<p>सूचना प्रसारण</p> <p>सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ को दफा ५ मा कुनै पनि खरिद कार्यको लागत अनुमान तयार गर्नुपर्ने उल्लेख छ । कार्यालयले गाँउपालिकाको विकास निर्माण योजनासँग सम्बन्धित विभिन्न सूचना प्रसारण गर्ने कार्यका लागि मिडिया विकास समाज नेपाल सँग रु. १००००००/- को सम्झौता गरी निम्नानुसार भुक्तानी दिएकोमा सूचनाको विवरण, प्रसारण समय र अवधि खुलाई लागन अनुमान बनाएको र सार्वजनिक खरिद नियमावली बमोजिम शिलव्दि दरभाउपत्र माँग गरेको देखिएन । ऐन नियमको व्यवस्था बमोजिम लागत अनुमान तयारी तथा सिलवन्दि दरभाउपत्र माँग नगरी सोझै गरेको खरिद कार्य नियमित नदेखिएको रु.</p>	९९९,०००

गो.भौ.नं./मिति	भुक्तानी रकम
126-077/9/3	499000.00
389-078/3/6	500000.00
जम्मा	999000.00

५७

पदाधिकारी संचार सुविधा

सुदुरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३ मा स्थानीय तहका पदाधिकारी सदस्य र सभाको सदस्यले आफुनिर्वाचित भई अनुसूची-१ बमोजिम पद तथा गोपनीयताको शपथ लिई आफ्नो पदको काम कारबाही शुरु गरेको मिति मासिक सुविधा बापत पाउने व्यवस्था गरेकोमा सम्मानीत सर्वोच्च अदातलको आदेशले २०७६ कार्तिक १ गते बाट लागू हुने गरी उक्त सुविधाहरु खारेज गरिएको छ । जसअनुसार सुदुरपश्चिम प्रदेश सरकारले प्रभम संशोधन गरी मिति २०७७/३/८ मा पारित गरेको उक्त पदाधिकारी सुविधा सम्बन्धी ऐनको अनुसूची १(क), १(ख), १(ग) मा उल्लेख भएको सूविधामात्र दिन मिल्ने देखिन्छ । कार्यालयले उपरोक्त ऐन अनुसारको सुविधा मासिक रुपमा पदाधिकारीहरुलाई भुक्तानी दिएको र गाँउ कार्यपालिकाको मिति २०७८।३।२२ को निर्णयले देहायका पदाधिकारीहरुलाई एकमुष्ट निम्नानुसार दरले संचार व्यवस्थापन खर्च दिने निर्णय गरी रु. ५२५०००/- भुक्तानी दिएको देखियो । सुविधा सम्बन्धि ऐन बमोजिमको सुविधा लिई सकेकोमा पुनः कार्यपालिको निर्णयगरी संचार सुविधा वापत भुक्तानी दिएको खर्च दोहोरो भएकोले एकमुष्ट रुपमा संचार व्यवस्थापन वापत भुक्तानी दिएको खर्च असुल गर्नुपर्ने रु.

२८०,०००

सि.नं.	पदाधिकारी	भुक्तानी दर रु.
1.	गाँउपालिका अध्यक्ष	50000/-
2.	गाँउपालिका उपाध्यक्ष	35000/-
3.	वडा अध्यक्ष	20000/-
4.	कार्यपालिका सदस्य	20000/-

प्रतिक्रिया: मिति २०७९।१।१० को निर्णयले रु. २४५००० मात्र प्रतिक्रियाबाट हटाई बाँकी रु. २८०००० बेरुजु कायम गरिएको छ ।

५८

सुदुरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ प्रथम संसोधन २०७७ को अनुसूचि १(क), १(ख), १(ग) मा उल्लेख भएको सूविधामात्र दिन मिल्ने देखिन्छ । कार्यालयले उपरोक्त ऐन अनुसारको सुविधा मासिक रुपमा पदाधिकारीहरुलाई भुक्तानी दिएको र गाँउ कार्यपालिकाको ८ औं बैठकको निर्णयले गाँउपालिका अध्यक्ष र उपाध्यक्षलाई मासिक रुपमा रु.१५०००/- का दरले खाद्यान्न सुविधा वापत यस वर्ष रु. ३६००००/- भुक्तानी दिएको देखियो । सुविधा सम्बन्धि ऐन बमोजिमको सुविधा लिई सकेकोमा पुनः कार्यपालिको निर्णयगरी खाद्यान्न सुविधा वापत भुक्तानी दिएको खर्च असुल गर्नुपर्ने रु.

प्रतिक्रिया: मिति २०७९।१।९ को निर्णयले यो बेरुजुको दफा लगत कट्टा गरि प्रतिक्रियाबाट हटाइएको ।

५९

सुदुरपश्चिम प्रदेश स्थानीय तहका पदाधिकारी तथा सदस्यको सुविधा सम्बन्धी ऐन, २०७५ प्रथम संसोधन २०७७ को अनुसूचि १(क), १(ख), १(ग) मा उल्लेख भएको सूविधामात्र दिन मिल्ने देखिन्छ । कार्यालयले उपरोक्त ऐन अनुसारको सुविधा मासिक रुपमा पदाधिकारीहरुलाई भुक्तानी दिएको साथै निम्नानुसार अतिथि सत्कार तथा खाजा खाना वापत नगदै देहायका पदाधिकारीलाई भुक्तानी दिएको देखियो । सुविधा सम्बन्धि ऐन बमोजिमको सुविधा लिई सकेकोमा पुनः अतिथि सत्कार तथा खाजा खाना वापत विभिन्न विल संलग्न राखी पदाधिकारीहरुलाई नगदै भुक्तानी रकम असुल गर्नुपर्ने रु.

गो.भौ.नं./मिति	विवरण	पदाधिकारीको नाम	भुक्तानी रकम
187-077/10/13	अतिथि सत्कार तथा विविध खर्च	गा.पा.अध्यक्ष नरेन्द्र सिंहधामी	25000.00
239-077/11/2	अतिथि सत्कार तथा विविध खर्च	गा.पा.अध्यक्ष नरेन्द्र सिंहधामी	27000.00
215-077/10/21	अतिथि सत्कार तथा विविध खर्च	गा.पा. उपाध्यक्ष पुष्पा अवस्थी	60000.00
258-077/11/16	अतिथि सत्कार तथा विविध खर्च	गा.पा. उपाध्यक्ष पुष्पा अवस्थी	46200.00
282-077/11/16	अतिथि सत्कार तथा विविध खर्च	गा.पा. उपाध्यक्ष पुष्पा अवस्थी	49000.00
		जम्मा	207200.00

प्रतिक्रिया: मिति २०७९।१।९ को निर्णयले यो बेरुजुको दफा लगत कट्टा गरि प्रतिक्रियाबाट हटाइएको ।

६०

मोबाइल रिचार्ज

गाउँपालिकाको पदाधिकारी तथा कर्मचारीको लागि निम्नानुसार मोबाइल रिचार्जमा रु. ४१०९०६ /-खर्च लेखेकोमा निजी कार्यमा प्रयोग हुने मोबाइल रिचार्ज गर्न प्रमाण पेश हुनु पर्ने रु.

गो.भौ.नं./मिति	विवरण	रकम
79-077/8/16	१५ वटा मोलाइल नं. मा रिचार्ज	17000.00
307-078/1/3	५५ वटा मोलाइल नं. मा रिचार्ज	52250.00
जम्मा		69250.00

प्रतिक्रिया: मिति २०७९।१।९ को निर्णयले यो बेरुजुको दफा लगत कट्टा गरि प्रतिक्रियाबाट हटाइएको ।

६१	<p>सोझै खरिद</p> <p>सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ को नियम ८४ मा २० लाख रुपैयासम्म लागत अनुमान भएको मालसामान शिलबन्दि दरभाउपत्र आव्हान गरी खरिद गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । कार्यालयले निम्नानुसार विभिन्न स्टेशनरी सामग्री लटिनाथ स्टेशनरी एण्ड अर्डर सप्लायर्सबाट सोझै खरिद गरि रु. १७१६५४४/- भुक्तानी दिएको देखियो । नियमावलीको व्यवस्था बमोजिम शिलबन्दि दरभाउपत्र आव्हान नगरी सोझै खरिद गरी भुक्तानी दिएको नियमित नदेखिएको रु.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>गो.भौ.नं./मिति</th> <th>विवरण</th> <th>भुक्तानी रकम</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>143-077/9/15</td> <td>विभिन्न स्टेशनरी</td> <td>437900.00</td> </tr> <tr> <td>453-078/3/18</td> <td>विभिन्न स्टेशनरी</td> <td>994110.00</td> </tr> <tr> <td>544-078/3/27</td> <td>विभिन्न स्टेशनरी</td> <td>284534.00</td> </tr> <tr> <td colspan="2">जम्मा</td> <td>1716544.00</td> </tr> </tbody> </table>	गो.भौ.नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रकम	143-077/9/15	विभिन्न स्टेशनरी	437900.00	453-078/3/18	विभिन्न स्टेशनरी	994110.00	544-078/3/27	विभिन्न स्टेशनरी	284534.00	जम्मा		1716544.00	१,७१६,५४४
गो.भौ.नं./मिति	विवरण	भुक्तानी रकम															
143-077/9/15	विभिन्न स्टेशनरी	437900.00															
453-078/3/18	विभिन्न स्टेशनरी	994110.00															
544-078/3/27	विभिन्न स्टेशनरी	284534.00															
जम्मा		1716544.00															
६२	<p>मुल्य अभिवृद्धि कर कट्टा नगरेको</p> <p>आयकर ऐन २०५८ वमोजिम मुल्य अभिवृद्धि कर रकमको ५० प्रतिशत रकम भुक्तानी हुदा कट्टा गरी सम्बन्धित राजस्व खाता दाखिला गर्नुपर्ने व्यवस्था छ । निम्न फर्मलाई मुल्य अभिवृद्धीकर भुक्तानी गर्दा ५० प्रतिशत रकम कट्टा नगरी भुक्तानी गरेको देखियो ।</p>	९४,१२८.१२															

शीर्षक	गो.भा.नं. र मिति	निर्माण व्यसायीको नाम	मुल्य अभिवृद्धीकर	५० प्रतिशत मु.अ.कर
गा.पा.चालु	४१८-०७८/३/१४	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ	114887.50	57443.75
	५३०-०७८/३/२५	मालिकार्जुन कन्सल्टेन्सी एण्ड इन्जिनियरिङ	73368.75	36684.37
		जम्मा		94128.12

नियमानुसार भुक्तानीको समयमा कट्टा गर्नुपर्ने मुल्य अभिवृद्धीकर कट्टा नहुदा राजस्वमा जम्मा गर्नु पर्ने मुल्य अभिवृद्धी कर कट्टा नगरेको रकम कट्टा गरी दाखिला हुनुपर्ने रु.

६३

पेशकी

आर्थिक कार्यविधि नियमावली २०६४ को नियम ४७ मा पेशकी दिईएको रकम तोकिएको म्यादभित्र फछर्यौट गर्नु गराउनु पेशकी लिने दिने दुवै थरको कर्तव्य हुने व्यवस्था छ। निम्नानुसार पेशकी दिएको रकम रु. ६७९२३०७ /- आर्थिक वर्षको अन्त्य सम्मपनि फछर्यौट नभई वांकी रहेको देखियो । पेशकी रकम नियमानुसार फछर्यौट गर्नु पर्दछ । म्याद नाघेको पेशकी रु.

८५०,०००

ब.उ.शि.नं.	पेशकी लिएको मिति	पेशकी लिनेको नाम	प्रयोजन	पेशकी रकम	म्याद नाघेको
समपुरक कोष	2077/10/20	भगवती खा.पा योजना उ स	खानेपानी योजना	1000000	
संघीय पूजीगत	2077/10/11	समाज कल्याण समाज	झो.पु निर्माण कार्य	65631	म्याद ननाघेको
संघीय पूजीगत	2078/2/3	कृष्ण मा.वि. डाँडाकोट	भौतिक निर्माण	1080000	म्याद ननाघेको
संघीय पूजीगत	2078/2/3	भगवती आ वि सच्चोरी	भौतिक निर्माण	210000	म्याद ननाघेको
	2078/3/30	क गोविन्द सिंह धामी	विविध खर्च	250000	म्याद नाघेको
	2077/12/31	सिप्रदी ट्रेडिड प्रा लि	एम्बुलेन्स खरिद	2476000	म्याद ननाघेको
	2078/1/2	शंकरपुर मा वि पस्ति	व्यवस्थापन अनुदान	1080000	म्याद ननाघेको
	2077/10/11	शंकरपुर सलेती सडक निर्माण उ स	सडक निर्माण	940000	म्याद ननाघेको
	2078/3/13	वडा कार्यालय भवन निर्माण	भवन निर्माण	600000	म्याद नाघेको

६४

अद्यावधिक बेरुजु:

यस पालिकाको २०७७/७८ सम्मको फछ्यौट गर्न बाकि बेरुजुको स्थिति देहाय अनुसार रहेको छ ।

(रु हजारमा)

गत वर्ष सम्मको बाकि बेरुजु (A)	योवर्ष समपरिक्षण गरिएको बेरुजु (B)	यो वर्ष कायाम बेरुजु (C)	समपरिक्षणबाट कायाम बेरुजु (D)	अद्यावधिक बाकि बेरुजु (E=A-B+C+D)
१८७८५९	०	४६९९५	०	२३४८५४